

Röling symposium “Bestaat een gerechtvaardigde oorlog?”

1. Is er een regel van internationaal recht die zegt dat individuen strafbaar zijn voor het initiëren, het voeren van een agressieve oorlog? Of, zoals het tegenwoordig heet, is er een misdrijf agressie in het internationale recht?

De Tokio- en Neurenbergtribunalen: ja. R: nee [citaat hieronder]. Dit onderwerp heeft hem daarna nooit meer los gelaten:

- indrukwekkende oratie 1950 (waarin hij verder ging dan in Tokio: niet alleen bestaat zo'n regel niet, maar ook: kan er niet zijn in de bestaande internationale orde p. 30).
- werk binnen de VN om tot definitie agressie door staten te komen
- 1975 artikelen in feestbundels, kritische commentaren op de AVVN def.

2. Is er een misdrijf agressie in het internationale recht, en moet ICC hierover rechtsmacht hebben? Natuurlijk besproken in 1998. Twee antwoorden, Art. 5 Statuut. Merkwaardige regeling lid 1 - lid 2. Verklaring (moest er in, “the supreme international crime” → lid 1; geen akkoord → lid 2).
3. Net als R heeft de internationale gemeenschap geworsteld met dit onderwerp, vooral vanaf het eind van WO II. Maar in 2010: beginselakkoord. Ik ben van 2000 – 2010 intensief hierbij betrokken geweest. Werk bij BZ, NL vertegenwoordigd. Een van mijn twee meest interessante onderwerpen bij BZ.
4. Dus in 1998: Statuut ‘nog niet af’. Onderhandelingen daarna: intensief, moeizaam. ‘Legally complex, politically sensitive’. Vooral informeel in Princeton. Ambtelijk vereenstemming over definitie, niet over voorwaarden.
5. Herzieningsconferentie 2010 Kampala. Een ding stond vast: volledige overeenstemming over CA gaat niet, daarom ook ander onderwerp op agenda: ‘stocktaking’. Niettemin: beginselakkoord bij consensus 11 juni 2010. Definitie en voorwaarden.

6. Afgesproken: Hof krijgt effectieve rechtsmacht als aan 2 vw is voldaan: 30 staten partijen ratificeren (nu: 28); na 1 januari 2017 'activeringsbesluit'.
7. Nederland? problemen in TK, sept. 2015. Amendement Taverne ('alleen oorlogsmisdrijven amendement aanvaarden', geen draagvlak voor ICC), schorsing, brief kabinet. Nu in veilige handen (?) van EK.

Stelling:

De rechtsmacht van het Internationaal Strafhof is pas compleet wanneer dit Hof effectieve rechtsmacht heeft over het misdrijf agressie. Met het akkoord van Kampala is dit bijna gerealiseerd. Nog twee stappen. NL moet snel ratificeren, en volgend jaar activeringsbesluit.

- . -

Hoe zou R hebben gedacht over 2010 compromis?

- a. P. 4 en p. 30 oratie. Huidige int. orde: nog niet de supranationale gemeenschap die volgens R is vereist om zo'n agressieverbod effectief te laten zijn.
- b. Te vaag? Hoeft geen bezwaar te zijn: zie oratie p. 4 en p. 224/225 hfdst 1975, citeren.
- c. Deel van definitie is 1975 definitie agressie AVVN – diende toen ander doel, guidance voor VR. Grotendeels overgenomen in Kampala, want ... Oordeel R hierover: artikel in Groningse feestbundel 1975 (voor prof. s'Jacob). Kritische scherpe kanttekeningen, maar ook: (p. 224) het is wenselijk dat de consensus over de definitie van agressie blijft gehandhaafd.

Een van de vragen in dit symposium: "hoe [wordt] thans in de toepassing van het internationaal strafrecht [...] omgegaan met 'misdaden tegen de vrede'?" Misdaden tegen de vrede: worden nu aangeduid als misdrijf agressie.

Roling dissent (12 november 1948), p. 52: "It is wellnigh impossible to define the concept of initiating or waging a war of aggression both accurately end comprehensively".

p. 44: "From the above, it follows that "crimes against peace" were not regarded true crimes before the London Agreement [- 8 August 1945 -] and were not considered as such before the end of 1943'.

p. 45: "As indicated above, aggression was not considered a true crime before and in the beginning of this war, and could not be considered as such for lack of those conditions in international relations on which such a view could be based."